

аспірант кафедри господарського права Національного юридичного університету України імені Ярослава Мудрого

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ В ОБОРОТІ ВТОРИННИХ МЕТАЛІВ

Комплексно досліджено особливості господарсько-правового забезпечення процесу ціноутворення на ринку металобрухту. Виявлено основні недоліки чинного законодавства та надані пропозиції щодо його вдосконалення. Висновки та пропозиції ґрунтовані на вивченні економіко-правових концепцій та статистичних даних.

Ключові слова: ціноутворення на ринку металобрухту, регулювання обігу металобрухту, операції з металобрухтом.

Комплексно исследовано особенности хозяйственно-правового обеспечения процесса ценообразования на рынке металлолома. Выявлены основные недостатки действующего законодательства с последующим предложением способов усовершенствования хозяйственно-правового обеспечения рассматриваемой сферы правоотношений. Выводы и предложения основаны на изучении экономико-правовых концепций и статистических данных.

Ключевые слова: ценообразование на рынке металлолома, регулирование оборота металлолома, операции с металлоломом.

Specific features of economic law regulation of pricing on the scrap metal market have been considered in the article. Legislation in force in this sphere has been analyzed. It is main defects and prospective improvements have been studied. Conclusions and proposals have been based on economic and legal concept analysis and statistical data.

Key words: pricing on the scrap metal market, scrap metal regulations, transactions with the scrap metal.

Постановка проблеми. У зв'язку з обраним курсом розвитку ринкової економіки та необхідністю впровадження нових технологій у металургійному виробництві роль металобрухту у функціонуванні металургійних комбінатів України з кожним днем зростає. Проте, як свідчить практика, сфера здійснення операцій з металобрухтом потребує державного втручання в регулювання цінової політики, що склалася в розглядуваному секторі промисловості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес ціноутворення у сфері обороту вторинних металів досить ґрунтовно досліджено вітчизняними економістами, такими як В. В. Венгер, Д. Т. Бікулов, О. А. Антипов, а також російськими – А. І. Петрова, А. В. Графов, © Шимко А. Р., 2014

Н. Л. Удальцова, Л. Я. Аврашков. На жаль, учені-правники залишили без уваги названі напрацювання, що були б надзвичайно слушними для дослідження питань господарсько-правового механізму реалізації державної цінової політики на ринку вторинних металів.

Формулювання цілей. Метою дослідження є виявлення базових чинників формування господарсько-правової політики у сфері ціноутворення на металевий брухт, аналіз суб'єктів та факторів, що безпосередньо впливають на рівень цін.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, у країнах з розвинутою ринковою економікою основоположним фактором впливу на мотивацію господарюючих суб'єктів є реальна можливість отри-

мання прибутку від власної господарської діяльності. Держава здійснює вплив на параметри прибутковості господарської діяльності в секторі обороту металобрухту як сегменту національної економіки не тільки засобами податкової, але і державної цінової політики. Ціноутворення на ринку металобрухту має нестабільний характер, що залежить від великої кількості різноманітних факторів.

У державному регулюванні внутрішнього ринку металів держава може застосовувати різноманітні механізми впливу, наприклад, оподаткування; встановлення тарифу державним монополіям; створення валютно-кредитної, митно-тарифної, антикорупційної, антимонопольної політики; боротьба з організованою злочинністю; захист інтересів національної безпеки; законодавче забезпечення обраного напрямку регулювання.

Отже, регуляторні важелі існують, проте державне регулювання в Україні є невпорядкованим, і носії цих важелів впливу на процес ціноутворення часто застосовують їх невдало та не відстежують наслідків власних дій [3, с. 154].

Ціноутворення на ринку не врегульовано спеціальним законодавством у сфері здійснення операцій з металобрухтом. Таким чином, можна зробити висновок, що ціноутворення у секторі обігу металобрухту визначається вітчизняним антимонопольно-конкурентним законодавством.

Відтак на процес ціноутворення у сфері обороту металобрухту поширюється дія таких нормативно-правових актів: ЗУ «Про ціни і ціноутворення» від 21.06.2012 р.; ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 р.; ЗУ «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 р.; ЗУ «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 р.; ЗУ «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 р.; ЗУ «Про природні монополії» від 20.04.2000 р.

Внутрішній ринок металобрухту в Україні характеризується специфічними ознаками, не властивими для країни з ринковою економікою:

1) легковажне ставлення до металобрухту як стратегічно важливої сировини. Історично склалося, що в Україні до брухту металів ставляться практично як до «дармової» сировини, а не як до повноцінного товару. При цьому не враховується, що для того щоб металобрухт став повноцінною сировиною для металургів, він повинен обов'язково пройти процес переробки. Причина такого ставлення до цінної сировини зумовлена становищем металообробної галузі 1990-х рр., коли мережа підприємств «Вторчермета» практично розвалилася, перейшовши переважно у власність металургійних підприємств [4, с. 162];

2) неврахування при ціноутворенні цінності брухту як сировини, використання якої завдає меншої шкоди довкіллю. На перший погляд уявляється таким, що має непряме відношення до реальної економічної практики. Але це може викликати здивування лише в сучасній Україні, в якій про екологію замислюються в останню чергу. У розвинених же країнах, особливо в Західній Європі, екологічні вимоги дуже тісно пов'язані з економічними результатами. Існує екологічне законодавство, що передбачає серйозні виплати за забруднення довкілля, у тому числі і цим пояснюється настільки широке вживання металобрухту в металургії розвинених країн. Очевидно, що рано чи пізно подібна ситуація виникне і в Україні, а оскільки ми розробляємо принципи ціноутворення на довгострокову перспективу, екологічні чинники необхідно враховувати вже зараз [5, с. 317];

3) процес ціноутворення на металобрухт безпосередньо пов'язаний з таким негативним явищем, як монополізм. Бізнес-групи, які мають системний металургійний бізнес, для забезпечення стабільних поставок сировини більшу увагу почали приділяти створенню верти-

кально інтегрованих структур, які формуються шляхом купівлі активів сировинних компаній під час приватизації і на вторинному ринку. Всередині таких структур потоки сировини жорстко регулюються в інтересах центрального бізнесу – металургійного виробництва. Структури отримують можливість фіксувати і внутрішні ціни на поставлену сировину. Таким чином, контроль цін на металобрухт з часів здобуття Україною незалежності плавно перейшов від держави до приватного рівня бізнес-середовища, представленого впливовими монополістами, котрі утворилися внаслідок приватизації основного промислового потенціалу колишнього СРСР;

4) контрольований монополістичними утвореннями внутрішній ринок металобрухту позбавлений адміністративних засобів регулювання державою, що негативно впливає на розвиток малого та середнього підприємництва;

5) внутрішній ринок характеризується суттєвим недотриманням норм антимонопольного законодавства України.

У контексті дослідження ціноутворення на ринку металобрухту з точки зору економічної теорії домінуючими факторами впливу на ціну є об'єктивні умови процесів обороту металобрухту (функціонування суміжних ринків, географія розміщення суб'єктів господарювання, погодні умови, попит та пропозиція тощо). Проте, на нашу думку, в аспекті господарсько-правового забезпечення центральну увагу слід приділити дослідженню законодавства, що регулює розглядуваний процес, а також аналізу суб'єктів, діяльність яких безпосередньо впливає на рівень цін та їх правових меж втручання в порядок ціноутворення. Вважається доцільним проаналізувати окремо вплив публічних та приватних суб'єктів.

На сьогодні процеси ціноутворення у сфері обігу вторинних металів визначаються не стільки ринковими законами та діяльністю органів державної влади,

а переважно великими монополістичними утвореннями приватного сектору.

Публічною стороною у регулюванні господарсько-правових відносин ціноутворення є органи державної влади, уповноважені визначати державну цінову політику і зокрема механізми ціноутворення на окремі види товарів та послуг.

У секторі обігу металобрухту важелі впливу зосереджені в рамках Кабінету Міністрів України, Антимонопольного комітету України, органів місцевого самоврядування тощо. Проте державне регулювання внутрішнього ринку металобрухту є малоефективним. Незважаючи на велику кількість регулюючих державних органів у секторі обороту металобрухту, їх вплив можна визначити як формальний. Ситуація, яка склалася в країні, обмежує розвиток ринкових відносин, адже часто представники влади заінтересовані не у забезпеченні сталого підйому національної економіки, а в першу чергу дбають про свої особисті інтереси, оскільки більшість політиків та чиновників беруть активну участь у металургійному бізнесі. Таким чином, особисті інтереси політиків та монополістів не завжди збігаються з цілями, які стоять перед економікою України.

Частина приватного сектору брухтозаготівельного бізнесу представлена холдингами та іншими крупними бізнесосередками, які є монополістами на внутрішньому ринку металобрухту. З отриманням незалежності в Україні почалися процеси перебудови системи управління промисловістю. Розпочалася приватизація вугільних шахт і гірничозбагачувальних комбінатів, що створило умови для прискореного виникнення вертикально інтегрованих структур, що включають підприємства всього логістичного ланцюжку «видобуток коксівного вугілля – виробництво коксу – видобуток і переробка залізної руди або заготівля та переробка металобрухту – виплавка чавуну і сталі – виробництво прокату.

Найвпливовішими українськими господарюючими суб'єктами у цій сфері

є групи «Метінвест», «Приват», «Інтерпайп Україна», «Індустріальний союз Донбасу» та ін. Вказані суб'єкти господарювання, як не дивно, є основними суб'єктами ціноутворення на металобрухт, звісно, в залежності від цін за кордоном, оскільки місце України на зовнішньому ринку металобрухту жодним чином не впливає на динаміку світових цін. На нашу думку, формування та успішний розвиток вказаних монополій негативно впливає на економіку України в цілому, оскільки в такому середовищі економічно складно здійснювати господарську діяльність малим та середнім підприємцям. Водночас відсутні адміністративні методи регулювання діяльності монопольних утворень, що перешкоджає розвитку ринкової економіки з конкурентоспроможним внутрішнім ринком металобрухту.

Як вважають експерти, однією з причин дефіциту металобрухту в Україні є узгоджена політика металургів щодо утримання низьких закупівельних цін на металобрухт. Така політика безумовно викликає скорочення заготівлі металобрухту суб'єктами господарювання. Таким чином, державній ціновій політиці характерне протистояння заготівників та металургів, оскільки питання ціни по-різному впливають на діяльність вказаних бізнес-одиниць.

Уряд сприяє переважно металургам та монополістичним утворенням, штучно регулюючи оборот брухту в залежності від рентабельності господарської діяльності металургів. Це виражається в ускладненні процедури експорту металобрухту, скороченні закупівель та тримання низьких цін, що дає змогу металургам закуповувати сировину за низькими цінами.

Результати такої державної політики вигідні лише металургам. Справа у тому, що в Україні дуже високий вклад фізичних осіб у заготівлю брухту. Якщо ціни падають, останнім економічно не рентабельно продовжувати господарську діяльність. Відповідно до підрахунків ДП

«Укрпромзовнішекспертиза» у 2012 р. промисловість відчула дефіцит брухту на рівні 400 тис. тонн, а з ринку вийшло більше ста брухтозаготівних компаній [6, с. 22–23].

Отже, якщо Міністерство економічного розвитку та торгівлі України не припинить регулювати галузь заготівлі металобрухту в ручному режимі, а металурги продовжуватимуть тиск на заготівників, дефіцит брухту буде зростати. Таким чином, основним завданням державної цінової політики є досягнення компромісу між металургами та брухтозаготівниками.

Інші учасники у господарських відносинах обороту металобрухту фактично вимушені встановлювати ціни в залежності від вищерозглянутих холдингів. Якщо металурги припиняють закупівлю брухту або штучно встановлюють низькі ціни, заготівники також вимушені зупинити закупівлю. Існуюча ситуація на ринку металобрухту не дозволяє йому розвиватися та стабільно забезпечувати металургійні комбінати сировиною.

Основна мета заготівників – максимальна заготівля брухту та продаж за більш високою ціною, а у випадку господарської діяльності приймального пункту металургійного підприємства – забезпечення сировиною власного виробництва.

Зараз функціонує значна кількість вказаних суб'єктів господарювання, але знову-таки, пропоновані ними ціни на металобрухт повністю залежать від холдингових компаній, котрі, як правило, є кінцевими споживачами металобрухту. Отже, діяльність брухтозаготівників прямо залежить від діяльності монопольних утворень та металургійних комбінатів, які є основними споживачами заготовленого брухту та зловживають своїм становищем на ринку.

При формуванні цінової політики обов'язково потрібно враховувати позиції та діяльність на ринку металобрухту суб'єктів господарювання, функціонування котрих опосередковано пов'язано

з ціноутворенням на металобрухт. Переважну більшість вказаних суб'єктів становлять промислові підприємства, під час діяльності яких утворюється металобрухт, або необхідний як сировина. Зазначені суб'єкти господарювання є важливими постачальниками амортизаційного та оборотного брухту, який утворюється під час їх основної господарської діяльності. Більшість промислових підприємств є систематичними постачальниками брухту та водночас подальшими споживачами вже переробленого металобрухту, таким чином утворюючи замкнутий ланцюг обороту вторинних металів.

Для ефективності господарсько-правових відносин обороту брухту необхідно враховувати інтереси всіх учасників цих відносин [7, с. 127].

Велика кількість досліджень проблем ринку, авторами яких є економісти, маркетингологи, політологи періоду трансформації, ставлять перед собою питання співвідношення природних процесів саморегуляції та втручання з боку зовнішніх сил. Аксиоматичним є твердження, що регулювання потрібне, особливо в стратегічно важливих для держави сферах [3, с. 151].

На нашу думку, саме на державу в особі уповноважених органів влади покладається функція узгодження інтересів кожного учасника та забезпечення мотивації для заготівлі сировини. Господарсько-правове забезпечення ціноутворення на внутрішньому ринку металобрухту потребує перегляду та реформування, оскільки отримання прибутку від однакових операцій з металобрухтом суб'єктами господарювання різного рівня (монополії та малі брухтозаготівники) відбувається нерівномірно.

Таким чином, основними напрямками у формуванні господарсько-правового забезпечення процесу ціноутворення на ринку вторинних металів є:

1) досягнення компромісу між металургами та заготівниками металобрухту за допомогою балансування адміністра-

тивних важелів впливу та вільних законів ринку;

2) забезпечення стабільної цінової політики у відповідності з рівнем цін на міжнародному ринку, її державний контроль та недопущення штучного маніпулювання металургамі;

3) введення диференційованої оцінки металобрухту з наступним його розподілом на декілька видів чи сортів з відповідною ціною, залежно від складності подальшої переробки та сортування. Це дозволить більш ефективно оперувати сировиною, оскільки на сьогодні прийом брухту чорних металів здійснюється переважно за однаковою ціною, незалежно від сорту та якості металу;

4) приведення у відповідність законодавства про металобрухт із антимонопольно-конкурентним законодавством, оскільки прослідковуються суперечності в частині політики ціноутворення та монополізації ринку вторинних металів;

5) створення ліберальних умов для діяльності малих та середніх підприємств у сфері заготівлі металобрухту та поширення на регіональні ринки виключно законів вільної торгівлі, що дозволить залучити заготівельників у містах та населених пунктах в оборот металобрухту.

Як вважається, постачальників металобрухту можна умовно поділити на постійних та непостійних (стихійних). У першому випадку йдеться про підприємства, внаслідок діяльності яких стабільно утворюється амортизаційний або оборотний брухт. Стихійними учасниками є фізичні особи, фізичні особи – підприємці та інші суб'єкти господарювання, які реалізують власний металобрухт не систематично, а в міру накопичення та необхідності.

Вважаємо, що оздоровленню сектору обороту вторинних металів сприятиме комплексний підхід у регулюванні цінової політики. Маються на увазі межі втручання держави на двох рівнях функціонування господарюючих суб'єктів у рамках ринку вторинної сировини –

великих суб'єктів господарювання (металургів) і заготівників брухту (приймальних пунктів та трейдерів).

У вказаних суб'єктів господарювання різна мотивація на ринку металобрухту. Якщо у металургів основною метою є максимальне забезпечення сировиною власного виробництва за якомога низькою ціною, то заготівники навпаки, намагаються встановлювати максимально високі ціни на брухт, оскільки це зумовлює підвищення пропозиції від власників металобрухту. Проте останні повністю залежні під час встановлення цін від металургів, оскільки вони є кінцевими споживачами вторинних металів.

Таким чином, виникає питання: як гармонізувати інтереси господарюючих суб'єктів усіх рівнів за допомогою встановлених законодавством способів регулювання державної цінової політики?

Так, відповідно до ст. 4 п. 1 ЗУ «Про ціни і ціноутворення» [2] державна цінова політика є складовою частиною державної економічної та соціальної політики і спрямована на забезпечення:

- 1) розвитку національної економіки та підприємницької діяльності;
- 2) протидії зловживанню монопольним (домінуючим) становищем у сфері ціноутворення;
- 3) розширення сфери застосування вільних цін;
- 4) збалансованості ринку товарів та підвищення їх якості;
- 5) соціальних гарантій населенню в разі зростання цін;
- 6) необхідних економічних гарантій для виробників;
- 7) орієнтації цін внутрішнього ринку товарів на рівень цін світового ринку.

На нашу думку, ефективним способом налагодження цінової політики виявляється застосування адміністративних методів регулювання у відношенні до монопольних утворень, які перейняли на себе роль головного суб'єкта встановлення та регулювання цін на ринку металобрухту. Одночасно пропонується залишити право встановлення вільних

цін іншим учасникам у відносинах обігу металобрухту.

Найбільш прийнятним способом адміністративного регулювання має стати встановлення граничних цін, що передбачено ст. 13 ЗУ «Про ціни і ціноутворення» [2].

За основу для встановлення граничних цін на металобрухт можна використовувати середній показник світових цін. Чинним законодавством запроваджено механізм визначення середніх світових цін на металобрухт, а саме Постановою Кабінету Міністрів України від 28.05.2008 р. № 500 «Про порядок розрахунку вартості експортованих брухту легованих чорних металів, брухту кольорових металів». Але проаналізувавши вказану Постанову, відразу можна знайти прогалину в нормативному регулюванні, оскільки цей нормативно-правовий акт містить лише порядок визначення середніх цін на кольорові метали, в той же час залишивши без уваги порядок визначення середніх цін на брухт чорних металів.

Таким чином, доцільним вбачається систематизувати нормативну базу для налагодження чіткого механізму визначення середніх цін на світовому ринку для чорного та кольорового металобрухту.

У розглядуваному Порядку розрахунку вартості цін на кольорові метали використовуються ціни Лондонської біржі металів – LME та Нью-Йоркської торгової біржі – NYMEX.

Отже, слід створити такого ж типу порядок розрахунку середніх цін на світовому ринку для брухту чорних металів.

Впровадження граничних мінімальних цін на металобрухт потрібно встановлювати в залежності від актуальних світових цін. Наприклад, встановити рівень цін на внутрішньому ринку нижчим на 5–10 % від світових. Це забезпечить стабільно високі ціни для первинних власників брухту і в той же час у випадку падіння світових цін дозволить пропорційно знижувати ціни брухтозаготівникам. Одночасно буде забезпечена рентабельність для здійснення зовніш-

ньоекономічних операцій. Відтак підвищення цін та подальше їх утримання у відповідності до світового рівня дозволить на внутрішньому ринку металобрухту постійно стимулювати власників металобрухту реалізувати його.

Вважається, що зниження рентабельності для металургів у результаті підвищення цін компенсується більшими обсягами заготівель та подальшої переробки чи реалізації, оскільки підняття цін є фактором збільшення пропозиції.

Встановлення граничних мінімальних цін буде раціональним лише для великих підприємств та їх приймальних пунктів із заготівлі металобрухту, які займають монопольне становище на ринку. Для модернізації господарсько-правового забезпечення регулювання ціноутворення Кабінету Міністрів України необхідно встановити їх вичерпний перелік для регулювання ситуації на ринку. До переліку мають бути віднесені вищезгадані холдинги («Інтерпайп», група «Приват», «Арселормітал» та ін.).

Отже, встановлення граничних цін для монополістів дозволить підвищити ефективність акумуляції металобрухту та створити більш конкурентне середовище на ринку, оскільки за іншими суб'єктами господарювання із заготівлі металобрухту залишиться право встановлювати вільні ціни.

Будучи прихильниками концепції єдиного та скоординованого регулювання сфери обороту металобрухту, вважаємо за доцільне подальшу модернізацію спеціального законодавства шляхом внесення доповнень до ЗУ «Про металобрухт» від 05.05.1999 р. [1] щодо господарсько-правового забезпечення процесу ціноутворення на ринку вторинних металів.

Щоб уникнути подальших незручностей та правових дисонансів під час застосування антимонопольно-конкурентного законодавства у сфері обігу металобрухту, на наш погляд, доречно створити новий розділ у ЗУ «Про металобрухт» під назвою «Ціноутворення

та цінова політика» для врегулювання розглянутих господарських правовідносин. Запропонований розділ повинен містити принципи та напрямки розвитку державної цінової політики, перелік засобів регулювання та меж впливу держави на процес ціноутворення, а також процесуальний механізм для забезпечення реалізації вказаних правових норм.

У запропонованому розділі слід диференційовано підійти до врегулювання процесу ціноутворення. Під диференційованим регулюванням розуміємо різні правові параметри державного регулювання в залежності від об'єкта регулювання. Мається на увазі створення різного порядку ціноутворення на внутрішньому та зовнішньому ринках, а також залежно від учасників відносин обороту вторинних металів (монополісти і господарюючі суб'єкти малого та середнього підприємництва). Проте незважаючи на диференціацію регулювання, в цілому має бути збережений принцип комплексного підходу до встановлення порядку ціноутворення з урахуванням інтересів усіх учасників досліджуваних відносин.

Усвідомлюючи важливість створення дієвого механізму реалізації запропонованих напрямків модернізації господарсько-правового забезпечення ціноутворення на ринку металобрухту, необхідно звернути увагу й на необхідність прийняття нових підзаконних нормативно-правових актів.

Для оперативного й раціонального регулювання процесу ціноутворення необхідно максимально точно й ефективно відстежувати тенденції розвитку зовнішнього ринку та функціонування внутрішнього. Вважаємо, що функція регулювання ціноутворення має бути прерогативою Кабінету Міністрів України, який відповідно до антимонопольно-конкурентного законодавства уповноважений брати участь у формуванні державної цінової політики. Таким чином, вважаємо ефективним прийняття

Кабінетом Міністрів України постанов на виконання запропонованих способів регулювання процесу ціноутворення, наприклад, постанова «Про ціноутворення на внутрішньому ринку металобрухту» з наступним закріпленням засобів впливу на монопольні утворення та їх чіткий перелік.

Удосконалення і створення нових підзаконних нормативно-правових актів сприятиме систематизації спеціального законодавства для регулювання сфери обороту металобрухту в цілому, шляхом забезпечення дієвого механізму реалізації матеріальних норм права.

Враховуючи тісний зв'язок між різними галузями промисловості та підгалуззю обороту металобрухту, ефективним, на нашу думку, є вдосконалення господарсько-правового забезпечення локального рівня. Пропонується створення типових угод у рамках співробітництва суміжних галузей промисловості для врегулювання міжгалузевих відносин обігу вторинних металів.

Практична імплементація комплексного підходу у врегулювання процесу ціноутворення на ринку вторинних металів дозволить контролювати ключові моменти обороту металобрухту державі й одночасно забезпечувати сталий розвиток мікропідприємництва шляхом застосування адміністративних методів регулювання до монопольних

утворень, і в той же час поширенням на малих та середніх суб'єктів господарювання режиму вільної підприємницької діяльності.

Висновки. Таким чином, проаналізувавши ретроспективу становлення цінової політики у сфері обороту металобрухту та дослідивши її сучасний стан, можна цілком впевнено стверджувати про недосконалість та неефективність господарсько-правового забезпечення.

Основний акцент слід зробити на організаційно-господарському обмеженні діяльності монопольних утворень на ринку металобрухту, оскільки на сьогодні вони фактично перейняли на себе виконання тих функцій, які повинні бути прерогативою держави. Мова йде не про повне їх обмеження або ліквідацію, а лише про розумний контроль над їх господарською діяльністю, оскільки вони стали важливими суб'єктами господарських відносин, налагодивши стабільну логістику обороту металобрухту. Але все ж таки, як вважається, сировинне забезпечення власної промисловості та формування відповідної цінової політики на ринку вторинних металів має бути підконтрольним державі. Отже, модернізація господарсько-правового забезпечення формування державної цінової політики є досить актуальним питанням та потребує уваги з боку держави.

Література

1. Про металобрухт [Електронний ресурс] : Закон України від 05.05.1999 № 619-XIV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D1%80%D1%83%D1%85%D1%82>.
2. Про ціни і ціноутворення [Електронний ресурс] : Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
3. Бікулов Д. Розбудова системи державного регулювання ринку металопродукції / Д. Бікулов // Вісн. Нац. акад. держ. управління при Президенті України. – 2006. – № 2. – С. 151–162.
4. Удальцова Н. Л. Особенности рынка лома и отходов черных металлов в России / Н. Л. Удальцова // Вопр. экономики и права. – 2011. – № 4. – С. 159–166.
5. Антипов О. Економічний механізм ціноутворення в металургії і металообробці як елемент підвищення конкурентоспроможності продукції / О. Антипов // Теорет. і практ. аспекти економіки та інтелект. власності. – 2009. – С. 314–317.
6. Кабаш Н. Великий железный перелом / Н. Кабаш // Эксперт. Украина. – 2013. – № 9. – С. 22–24.
7. Круш П. Лоббирование экономических интересов в государстве / П. Круш // Экономика Украины. – 2005. – № 10. – С. 125–134.